

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย แม้จะเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายทำให้เด็กเปลี่ยนสถานะจากบุตรชอบด้วยกฎหมายเป็นบุตรนอกสมรส ซึ่งอาจทำให้เด็กต้องสูญเสียสิทธิประโยชน์ที่เด็กควรได้รับจากชายผู้เป็นสามีของมารดาก็ตาม แต่เนื่องจากกฎหมายต้องการให้ความเป็นธรรมแก่เด็กในกรณีที่เกิดไม่ใช่นุตรที่แท้จริงของชายผู้เป็นสามีของมารดา ซึ่งเด็กสามารถถูกชายผู้เป็นสามีของมารดาฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตรได้ ทั้งนี้ หากชายผู้เป็นสามีของมารดาไม่ฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร เด็กจึงยังคงตกอยู่ในข้อสันนิษฐานว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามีของมารดา และย่อมส่งผลให้เด็กต้องอยู่ใต้อำนาจปกครอง มีสิทธิและหน้าที่ต่อผู้ที่มีใช้บิดาที่แท้จริงไปโดยตลอด

การที่เด็กต้องตกเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของชายที่มีใช้บิดาที่แท้จริงนั้น มิใช่ว่าจะเกิดคุณประโยชน์แก่เด็กฝ่ายเดียว บางกรณีก็อาจเกิดผลร้ายได้เช่นกัน เช่น กรณีที่ชายผู้เป็นสามีมารดาทราบข้อเท็จจริงว่าเด็กมิใช่นุตรสืบสายโลหิตของตนจึงไม่สนใจที่จะยอมรับเลี้ยงและดูแลเด็กดังเช่นบุตรที่แท้จริงของตน หรือเด็กอาจประสงค์ที่จะมีสิทธิและหน้าที่ที่บิดาและบุตรพึงมีต่อกันกับผู้ที่เป็นบิดาที่แท้จริงเมื่อกฎหมายคำนึงถึงความเป็นธรรมข้อนี้จึงบัญญัติให้สิทธิแก่เด็กที่จะฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรต่อชายผู้เป็นสามีของมารดาได้¹

แม้ว่าเรื่องการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายจะเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่สำหรับสภาพสังคมไทย โดยเพิ่งจะปรากฏบทบัญญัติดังกล่าวในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พุทธศักราช 2519 แต่อย่างไรก็ดี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พุทธศักราช 2478 แม้จะยังไม่ปรากฏบทบัญญัติการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตร แต่ได้มีแนวคำพิพากษาของศาลซึ่งมุ่งคุ้มครองให้เด็กที่เกิดมาจากการที่มารดาประพฤติดุศีลธรรม ให้ได้มีสิทธิเป็นบุตรของบิดาที่แท้จริง โดยศาลให้เหตุผลในการวินิจฉัยไว้อย่างน่าสนใจว่า “...การที่จะพิพากษาให้เด็กเป็นบุตรอันแท้จริงของบิดาไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมแต่ประการใด

¹ รัชฎาเมธาวิกุล. (2522). *บุตรนอกสมรส*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 143.

แต่กลับเป็นการแก้ไขให้ชอบด้วยศีลธรรมเสียอีก เพราะเป็นการถูกต้องและสมควรที่จะให้เด็กเป็นบุตรของบิดาที่แท้จริงยิ่งกว่าจะให้เป็นผู้ของผู้อื่น...” กรณีคำวินิจฉัยของศาลนี้จึงอาจนับได้ว่าเป็นแนวทางในการให้สิทธิฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายครอบครัวไทย

ต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พุทธศักราช 2519 คณะผู้ร่างกฎหมายจึงได้นำหลักเกณฑ์การฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรซึ่งได้เทียบเคียงหลักเกณฑ์มาจากกฎหมายแพ่งเยอรมันเข้ามาบัญญัติไว้ในกฎหมายครอบครัวไทยเป็นครั้งแรก ในมาตรา 1545 ซึ่งมีหลักว่าเด็กย่อมร้องขอปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายจากชายผู้เป็นสามีของมารดาได้ หากตนมิได้เป็นบุตรสืบสายโลหิตของชายผู้เป็นสามีมารดาและปรากฏเหตุหรือพฤติการณ์ซึ่งเป็นเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หลังจากนั้น เมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พุทธศักราช 2533 ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติของการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตร โดยตัดเหตุพฤติการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดีออกเสียทั้งหมด ให้เหลือเพียงเงื่อนไขเดียวว่าหากเด็กมิใช่บุตรของชายผู้เป็นสามีมารดาก็สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ฟ้องคดีได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้บังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาถึงหลักการการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตร โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็น ตลอดจนวิวัฒนาการความเป็นมาของกระบวนการทางด้านกฎหมาย และเมื่อได้เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายครอบครัวไทยแล้ว พบว่า ปัจจุบันกฎหมายครอบครัวไทยในเรื่องการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตร โดยชอบด้วยกฎหมาย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างกว้าง โดยใช้แนวคิดด้านเสรีนิยมเป็นหลัก ซึ่งได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์จากเดิมที่นำเอากฎหมายต่างประเทศมาเป็นแม่แบบในการบัญญัติกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยแต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีของประเทศไทยและของโลกได้เปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้าขึ้นทุกวัน สภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวก็ย่อมมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น กฎหมายที่มีอยู่อาจไม่สามารถใช้บังคับกับปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้นมาได้ ดังที่ปรากฏข้อแตกต่างให้เห็นระหว่างกฎหมายครอบครัวไทยกับกฎหมายต่างประเทศในส่วนของแนวทางในการบัญญัติกฎหมาย และหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดี อันพอสรุปเป็นประเด็นได้ว่า กรณีผู้มีสิทธิฟ้องคดี ตามกฎหมายครอบครัวไทยถือเป็นสิทธิเฉพาะตัวของเด็ก โดยเฉพาะที่จะร้องขอให้พนักงานอัยการยกคดีขึ้นว่ากล่าวให้ ซึ่งอาจมีปัญหาในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการได้ ในขณะที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดผู้มีสิทธิฟ้องคดีไว้หลากหลายกว่า โดยนอกจากจะให้สิทธิแก่เด็กฟ้องคดีได้เองแล้ว

ยังให้สิทธิแก่มารดาเด็ก และบุคคลที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ตลอดจนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ก็สามารถมีสิทธิฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรได้

กรณีเงื่อนไข วิธีการ และระยะเวลาในการฟ้องคดีแม้ว่ากฎหมายครอบครัวไทยและกฎหมายต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะกำหนดเงื่อนไขและวิธีการฟ้องคดีไว้อย่างกว้าง เพียงแต่มีข้อเท็จจริงว่าเด็กมีชีวนุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นสามีของมารดาที่เพียงพอที่จะยกขึ้นอ้างในตอนเริ่มต้นคดี แต่กฎหมายต่างประเทศจะจำกัดพฤติการณ์แห่งการฟ้องคดีไว้ด้วย ทั้งนี้จากการศึกษาผู้เขียนพบว่า การจำกัดพฤติการณ์แห่งการฟ้องคดีไว้ก็เพื่อป้องกันไม่ให้ครอบครัวของเด็กที่อาจมีความสมบูรณ์อยู่แล้วต้องแตกแยกเพราะการฟ้องคดีดังกล่าว ซึ่งกรณีนี้กฎหมายครอบครัวไทยมิได้บัญญัติไว้ ส่วนกรณีระยะเวลาในการฟ้องคดี ตามกฎหมายครอบครัวไทยให้สิทธิเด็กดำเนินคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะ แต่หากเด็กรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีภายหลังบรรลุนิติภาวะแล้ว มิให้ดำเนินคดีเกินหนึ่งปีนับแต่วันที่เด็กรู้เหตุนั้น ทั้งนี้ ห้ามมิให้ดำเนินคดีเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่เด็กบรรลุนิติภาวะ ซึ่งในกฎหมายต่างประเทศก็มีการกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีไว้แตกต่างกันออกไป แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายครอบครัวไทยซึ่งมีกำหนดระยะเวลาอย่างยาว ไปถึงสิบปีนับแต่วันที่เด็กบรรลุนิติภาวะ นับว่าบทบัญญัติของกฎหมายครอบครัวไทยได้ให้สิทธิแก่เด็กในการดำเนินคดีได้ค่อนข้างกว้างขวางและครอบคลุมแล้ว

กรณีการพิสูจน์ความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งปัจจุบันกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการพิสูจน์ถึงความสัมพันธ์ของบุคคลไม่ว่าด้วยวิธีการวิเคราะห์โครงสร้างทางกายภาพ การตรวจพิสูจน์หมู่เลือด การตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือตรวจลายพิมพ์ DNA (DNA Fingerprinting) ซึ่งตามกฎหมายครอบครัวไทย การที่ศาลจะนำพยานหลักฐานที่ได้จากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในคดีได้ยังเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องพันต่อการกระทบถึงสิทธิส่วนบุคคล กฎหมายยังถือว่าเป็นสิทธิของกลุ่มความหรือบุคคลที่จะยินยอมให้ตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมหรือไม่ก็ได้แม้หากคู่ความฝ่ายใดไม่ยินยอมหรือไม่ให้ความร่วมมือต่อการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งกล่าวอ้างก็ตาม แต่ก็ยังถือได้ว่าเป็นดุลพินิจของศาลแต่ละแห่งที่จะให้ความสำคัญต่อพยานหลักฐานประเภทนี้มากน้อยเพียงใด ทั้งยังต้องพิจารณาประกอบกับข้อมูลและพยานหลักฐานอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งกรณีนี้ ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมาก เช่น สหรัฐอเมริกาและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้มีการบัญญัติกฎหมายอันเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของบุคคลด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์ในการเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งที่น่ามาจากร่างกายเพื่อตรวจพิสูจน์

ความยินยอมหรือความไม่ยินยอมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าสู่กระบวนการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ได้ ตลอดจนมาตรฐานทางวิชาชีพของบุคลากรที่ทำการตรวจพิสูจน์ ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดถึงความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการที่ศาลจะพิจารณารับฟังพยานหลักฐานด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้มีความชัดเจน เหมาะสมและครอบคลุมกับพฤติการณ์ต่างๆ ในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเด็กและสถาบันครอบครัวให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น โดยผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทาง ดังนี้

1) กรณีที่เด็กร้องขอต่อพนักงานอัยการให้ฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น กฎหมายกำหนดไว้ว่าบุคคลที่พนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้ต้องเป็น “ชายผู้เป็นสามีของมารดา” เท่านั้น แต่ไม่ได้บัญญัติถึง “ชายผู้เคยเป็นสามีของมารดา” เข้าไว้ด้วย จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ดังนั้น เพื่อให้ถ้อยคำในกฎหมายครอบคลุมถึงกรณีที่เด็กจะฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต่อชายผู้เคยเป็นสามีของมารดาได้โดยไม่ต้องนำมาตีความให้เกิดปัญหา ผู้เขียนจึงเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1545 วรรคแรก และวรรคสองที่ถ้อยคำว่า “ชายผู้เป็นสามีของมารดา” โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ชายผู้เป็นหรือเคยเป็นสามีของมารดา”

2) กรณีที่ชายผู้เป็นหรือเคยเป็นสามีของมารดาถึงแก่ความตายก่อนที่เด็กจะได้ฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย กฎหมายควรให้สิทธิแก่เด็กร้องขอต่อพนักงานอัยการให้ยื่นคำร้องแบบคดีไม่มีข้อพิพาทเพื่อฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ ทั้งนี้ การที่เด็กประสงค์จะดำเนินคดีต่อชายผู้เป็นหรือเคยเป็นสามีของมารดาซึ่งเด็กอาจได้รับทรัพย์สินมรดกแก่ตน ย่อมเป็นกรณีที่เด็กมิได้คำนึงถึงสิทธิในแง่ทรัพย์สินหรือมรดกเป็นสำคัญอย่างแน่แท้ แต่คงเป็นด้วยเหตุอื่น เช่น มุ่งคุ้มครองชื่อเสียงหรือเกียรติยศของตนเองเป็นสำคัญ หรือกรณีเด็กอาจจำเป็นต้องใช้สิทธิ เพื่อให้ตนมีสิทธิเป็นบุตร โดยชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เป็นบิดาที่แท้จริงต่อไป ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าแม้ชายผู้เป็นหรือเคยเป็นสามีของมารดาจะถึงแก่ความตายไปแล้ว เด็กก็ยังสามารถยื่นคำร้องแบบคดีไม่มีข้อพิพาทเพื่อฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ผู้เขียนจึงเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1545 โดยเพิ่มเติมไปในวรรคแรกต่อจากข้อความในช่วงท้ายว่า “แต่ถ้าขณะ

ยื่นฟ้องชายผู้เป็นหรือเคยเป็นสามีของมารดาไม่มีชีวิตอยู่ เด็กจะร้องขอต่ออัยการให้ยื่นคำร้องขอให้ศาลแสดงว่าเด็กมีใบบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายนั้นก็ได้”

3) กรณีที่เด็กถึงแก่ความตาย ก่อนที่เด็กจะได้ฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในขณะที่เด็กถึงแก่ความตายนั้นยังอยู่ภายในระยะเวลาที่เด็กอาจฟ้องคดีได้กฎหมายควรให้สิทธิแก่ทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็ก ซึ่งได้แก่ ผู้สืบสันดานและมารดาของเด็ก ฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามอายุความฟ้องคดีด้วย ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรก็เป็นไปเพื่อประโยชน์และความผาสุกของเด็กเป็นสำคัญ แต่เมื่อเด็กได้ถึงแก่ความตายไปแล้วก่อนที่เด็กจะได้ฟ้องคดี ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าเป็นกรณีที่ไม่มีเหตุให้ต้องรักษาประโยชน์และความผาสุกของเด็กอีกต่อไปเพราะเด็กได้สิ้นสภาพบุคคลไปแล้ว กรณีจึงมิได้เป็นการให้สิทธิการฟ้องคดีต่อบุคคลอื่นอันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้น กฎหมายควรจะให้ความเป็นธรรมแก่ทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็ก เนื่องจาก ชายผู้ต้องสันนิษฐานว่าเป็นบิดาของเด็กมีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กตามลำดับการแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทโดยธรรมตามกฎหมายเช่นเดียวกับผู้สืบสันดานและมารดาของเด็กแม้ชายผู้นั้นจะมีใบบิดาที่แท้จริงของเด็กตามสายโลหิตก็ตามเรื่องดังกล่าวนี้จึงย่อมไม่เป็นธรรมต่อทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กอย่างแน่แท้

จากกรณีดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่องการให้สิทธิแก่ทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ หากเด็กถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้ฟ้องคดีและอยู่ภายในเวลาที่เด็กพึงจะฟ้องคดีได้ โดยการนำหลักการของการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตร ที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้สืบสันดานของเด็กฟ้องคดีได้เมื่อเด็กได้ถึงแก่ความตายไปแล้ว ตามมาตรา 1556 มาเป็นแบบอย่าง โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1545 ไว้ในวรรคท้าย อันมีใจความดังนี้

“ในกรณีที่เด็กตายในระหว่างที่เด็กนั้นยังมีสิทธิฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรอยู่ ทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กจะฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรก็ได้ ถ้าทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กได้รู้เหตุที่อาจขอให้รับเด็กเป็นบุตรมาก่อนวันที่เด็กนั้นตาย ทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กซึ่งเป็นมารดาของเด็กจะต้องฟ้องคดีหรือผู้สืบสันดานของเด็กจะต้องร้องขอต่ออัยการให้ฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เด็กนั้นตาย ถ้าทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กได้รู้เหตุที่อาจปฏิเสธความเป็นบุตรภายหลังที่เด็กนั้นตาย ทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็กซึ่งเป็นมารดาของเด็กจะต้องฟ้องคดีหรือผู้สืบสันดานของเด็กจะต้องร้องขอต่อ

อัยการให้ฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เหตุดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ต้องไม่พ้นสิบปีนับแต่วันที่เด็กนั้นตายอนึ่ง การฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรของทายาทผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินมรดกของเด็ก ให้นำความในวรรคหนึ่งวรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีโดยอนุโลม”

4) กรณีการพิสูจน์ความเป็นบิดาและบุตร เนื่องจาก กฎหมายครอบครัวไทยได้ให้สิทธิแก่เด็กในการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายในการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานไว้กว้างมาก โดยกำหนดไว้ในมาตรา 1545 วรรคแรกว่า “เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อเด็กว่าตนมิได้เป็นบุตรสืบสายโลหิตของชายผู้เป็นสามีของมารดาตน...” ดังนั้น เด็กจึงสามารถนำสืบถึงเหตุว่าตนมิได้เป็นบุตรสืบสายโลหิตของชายได้ทุกเหตุรวมถึงการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย ซึ่งในปัจจุบันการพิสูจน์ความเป็นบิดาและบุตร กฎหมายต่างประเทศได้พึ่งพาความรู้และการพิสูจน์ทางพันธุกรรมเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิสูจน์ตามหลักพันธุศาสตร์เป็นข้อเท็จจริงที่แน่นอนและเชื่อถือได้ เนื่องจากประกอบด้วยเหตุผลที่มีวิทยาการเป็นวิทยาศาสตร์รองรับ ในหลายประเทศจึงได้กำหนดถึงวิธีการตรวจพิสูจน์ความเป็นบิดาและบุตรด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งก็คือการตรวจลายพิมพ์ DNA ใ่ว่างชัดเจน

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีทางการแพทย์ของไทยได้มีความก้าวหน้าและสามารถทำการตรวจลายพิมพ์ DNA ได้แล้ว ซึ่งผลการพิสูจน์ความเป็นบิดาและบุตร โดยการตรวจลายพิมพ์ DNA มีความแน่นอนและไม่สามารถโต้แย้งได้ แต่ประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดขอบเขตในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ทั้งหากกรณีไม่ยินยอมในการตรวจพิสูจน์ ก็ยังไม่มีกฎหมายให้อำนาจศาลในการออกคำสั่งให้คู่กรณีเข้ารับการตรวจได้ ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าควรจะมีบทบัญญัติให้อำนาจศาลออกคำสั่งให้คู่กรณีเข้ารับการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ดังเช่นกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้คู่ความทั้งสองฝ่ายได้รู้ถึงความเป็นบิดาและบุตรที่แท้จริงได้ ทั้งยังประหยัดเวลาในการพิจารณาคดีและหลีกเลี่ยงความแตกแยกในครอบครัวจากการดำเนินคดีในรูปแบบปกติได้

จากข้อเสนอแนะทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ยังมีข้อที่ควรทำการแก้ไขปรับปรุงให้เกิดความทันสมัยและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการกำหนดบทบัญญัติในเรื่องการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเพื่อให้การดำเนินคดีปฏิเสธความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายเป็นไปโดยสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอแนวทางต่างๆ โดยนำบทบัญญัติของกฎหมายครอบครัวไทยมาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศนั้นจะเป็นประโยชน์และสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายครอบครัวไทยต่อไปในอนาคต